

DECYZJA nr 7/2021
o środowiskowych uwarunkowaniach

Na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021r., poz. 753 z późn. zm.) oraz art. 71 ust. 2 pkt 1, art. 75 ust. 1 pkt 4, art. 80, art. 82 i art. 85 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021r., poz. 247 z późn. zm.), § 3 ust. 1 pkt 54 lit a Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019r., poz. 1839), po rozpatrzeniu wniosku złożonego przez pełnomocnika Pana Rafała Odrobińskiego, reprezentującego **Greenfuture Poland Sp. z o.o, ul. Puławska 12/3, 02-566 Warszawa** w sprawie wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla planowanego przedsięwzięcia pn: „**Farma fotowoltaiczna Pieniężno, na działkach nr 11, 31/6, 33/11, 65/1, 62/2 obręb Piotrowiec i 6/4 obręb Sawity, gmina Pieniężno**”, i po przeprowadzeniu postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko,

stwierdzam

1. Na etapie realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia należy podjąć następujące działania:

- zapewnić właściwe gospodarowanie odpadami wytwarzanymi w czasie realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia, w tym minimalizować ich ilość, składować je selektywnie w wydzielonych i przystosowanych miejscach, w warunkach zabezpieczających przed przedostawaniem się do środowiska substancji szkodliwych oraz zapewnić ich sprawny odbiór lub ponowne wykorzystanie,
- odpady niebezpieczne oraz inne niż niebezpieczne wytwarzane w związku z konserwacją projektowanej instalacji gromadzić w sposób selektywny, w specjalnie wydzielonym do tego celu miejscu gwarantującym bezpieczne magazynowanie, a następnie przekazywać do odzysku lub unieszkodliwienia specjalistycznym firmom posiadającym stosowne zezwolenia,
- prace budowlane prowadzić przy użyciu sprawnych technicznie maszyn i urządzeń, z wyłączeniem ich silników w trakcie postoju lub załadunku,
- prace maszyn i urządzeń wykorzystywanych w trakcie robot budowlanych montażowych należy prowadzić wyłącznie w porze dziennej,
- do czyszczenia paneli fotowoltaicznych stosować wodę czystą lub destylowaną bez dodatku detergentów oraz substancji myjących,
- wykaszanie mechaniczne terenu prowadzić w suche i słoneczne dni, od centrum farmy w kierunku jej brzegów w okresie od 1 czerwca do 30 września,
- do kultywacji terenów farmy nie używać środków ochrony roślin ani sztucznych nawozów,
- zaprojektować konstrukcje wsporcze paneli fotowoltaicznych osadzone bezpośrednio na/w gruncie, np. poprzez wbijanie w ziemię,
- zaprojektować panele pokryte powłoką antyrefleksyjną, w celu niwelacji efektu odbicia promieni słonecznych,
- miejsca postoju pojazdów i maszyn na etapie realizacji inwestycji utwardzić i uszczelnić, a stosowany sprzęt transportowy poddawać kontroli technicznej celem minimalizacji ryzyka wycieku substancji ropopochodnych,
- plac budowy w tym miejsce postoju maszyn wyposażyć w stanowisko z sorbentem służącym do likwidacji ewentualnych wycieków substancji ropopochodnych,
- wykopy przed zasypaniem powinny zostać zlustrowane w celu uwolnienia drobnych kręgowców i bezkręgowców, które mogły się do nich dostać,
- prace budowlane wraz z pracami przygotowawczymi prowadzić w terminie od początku września do końca lutego, tj. poza okresem lęgowym ptaków,
- zachować niezmienione występujące na działkach inwestycyjnych tereny łąk, pastwisk, nieużytki oraz zadrzewienia i zalesienia,

WYŚLANO
2021-10-28

- należy pozostawić w stanie niezmienionym grunty pod ciekami wodnymi, rowami (W) oraz innymi naturalnymi zbiornikami wraz z pasami gruntu o szerokości 10m od ich brzegów,
- zaplecze i bazę sprzętową zlokalizować na uszczelnionym podłożu w oddaleniu od zbiorników wodnych. Wyposażyć w niezbędną ilość pojemników, kontenerów, koszy do gromadzenia odpadów i zapewnić ich sukcesywny wywóz,
- prace budowlane prowadzić chroniąc rzekę i zbiorniki wodne, przed uszkodzeniem i przedostaniem się do nich zanieczyszczeń wypłukiwanych z materiałów stosowanych do budowy,
- wyposażyć teren przedsięwzięcia – plac budowy w sorbenty do neutralizacji substancji szkodliwych, w tym ropopochodnych (np. paliw, smarów) i syntetycznych (np. olejów),
- należy używać wyłącznie sprawnego technicznie sprzętu i monitorować ewentualne wycieki substancji ropopochodnych ze sprzętu czy pojazdów,
- zabiegi związane z naprawami, tankowaniem, wymianą oleju środków transportu, maszyn należy wykonywać w miejscach do tego odpowiednio przystosowanych, zabezpieczonych przed przedostaniem się zanieczyszczeń do środowiska gruntowo-wodnego i wód powierzchniowych,\
- podczas budowy instalacji ścieki socjalno – bytowe gromadzić w przenośnych kabinach sanitarnych oraz zapewnić regularny wywóz ścieków do oczyszczalni,
- zapewnić właściwe gospodarowanie odpadami wytwarzanymi w czasie realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia, w tym minimalizować ich ilość, składować je selektywnie w wydzielonych i przystosowanych miejscach, w warunkach zabezpieczających przed przedostawaniem się do środowiska substancji szkodliwych oraz zapewnić ich sprawny odbiór lub ponowne wykorzystanie,
- w przypadku zastosowania transformatorów olejowych, należy zabezpieczyć je przed wyciekami poprzez zamontowanie szczelnej miski olejowej, będącej w stanie pomieścić całą objętość oleju na wypadek awarii, zabezpieczając środowisko gruntowo-wodne przed zanieczyszczeniem, stacje transformatorową posadzić na specjalnej macie chłonnej, która dodatkowo zabezpieczy środowisko gruntowo-wodne. Miska olejowa powinna być wykonana z materiału zapewniającego nie przedostanie się oleju do środowiska gruntowo – wodnego.
- wody opadowe i roztopowe odprowadzać bez podczyszczenia do gruntu na teren działki Inwestora,
- projektowany rozkład infrastruktury nie może kolidować z rzeką i zbiornikami wodnymi oraz powinien zapewnić ich zachowanie.

2. W projekcie budowlanym należy uwzględnić następujące wymagania dotyczące ochrony środowiska:

- zaprojektować konstrukcje wsporcze paneli fotowoltaicznych mocowane w gruncie metodą bezfundamentową, bezpośrednio wbijane w ziemię
- zastosować panele fotowoltaiczne z powłoką antyrefleksyjną, która zapobiegnie wystąpieniu zjawiska lśnienia odbiciowego, wpływającego negatywnie na przelatujące ptaki,
- w przypadku zastosowania transformatorów olejowych, należy zabezpieczyć je w szczelne miski olejowe na wypadek wycieku/awarii, będące w stanie zmagazynować 100 % oleju,
- zaprojektować ogrodzenie bez podmurówki, umożliwiające swobodną migrację, płazów, gadów i innych drobnych zwierząt (pomiędzy ogrodzeniem, a gruntem pozostawić ok. 15 cm prześwit, zakończenie ogrodzenia wykonać w taki sposób, aby nie kaleczyło zwierząt); przynajmniej w 10 miejscach (na każdy 1km długości płotu) prześwit należy zwiększyć do co najmniej do 20 cm, co umożliwi dostęp także nieco większych gatunków, jak jeż czy zając,
- zaprojektować miejscowe nasadzenia krzewów wzdłuż ogrodzenia (wysokość do 1 m), które tworzyć będą niewielkie remizy,

3. Nie stwierdzono zasadności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko oraz postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania pozwolenia na budowę.

UZASADNIENIE

W dniu 07.06.2021r. wpłynął do tut. Urzędu wniosek złożony przez pełnomocnika Pana Rafała Odrobińskiego, reprezentującego **Greenfuture Poland Sp. z o.o., ul. Puławska 12/3, 02-566 Warszawa** o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia pn. „**Farma fotowoltaiczna Pieniężno, na działkach nr 11, 31/6, 33/11, 65/1, 62/2 obręb Piotrowiec i 6/4 obręb Sawity, gmina Pieniężno**”. W dniu 11 czerwca 2021 roku Burmistrz Pieniężna zawiadomił strony o wszczęciu postępowania administracyjnego.

W związku z powyższym Burmistrz Pieniężna działając na podstawie art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2021r., poz. 247), oraz § 3 ust. 1 pkt 54a Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (t.j. Dz. U. z 2019r., poz. 1839) zasięgnął opinii Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie, Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Braniewie oraz Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w Gdańsku w zakresie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie w dniu 29.06.2021r. (data wpływu do tut. Urzędu 30.06.2021r.) wydał postanowienie (znak: WSTE.4220.133.2021.JM), stwierdzając o konieczności przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko dla ww. przedsięwzięcia oraz ustalił pełny zakres raportu w zakresie przewidzianym w art. 66 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko ze szczególnym uwzględnieniem elementów wskazanych w sentencji niniejszego postanowienia.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Braniewie w dniu 23.06.2021r. wydał opinię sanitarną (znak: ZNS.4464.24.2021) stwierdzając, że dla ww. przedsięwzięcia nie ma potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko.

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie w Gdańsku w dniu 28.06.2021r. wydało opinię (znak: GD.ZZŚ.435.133.2021.PK) stwierdzając, że dla ww. przedsięwzięcia nie ma potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko, ale wskazuje na konieczność uwzględnienia warunków i wymagań wskazanych w sentencji niniejszego postanowienia.

Burmistrz Pieniężna postanowieniem z dnia 01 lipca 2021r. nałożył obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla planowanego przedsięwzięcia pn. „Farma fotowoltaiczna Pieniężno, na działkach nr 11, 31/6, 33/11, 65/1, 62/2 obręb Piotrowiec i 6/4 obręb Sawity, gmina Pieniężno”. Postanowieniem z dnia 13 lipca 2021r. Burmistrz Pieniężna z urzędu zawiesił postępowanie do czasu przedłożenia przez wnioskodawcę raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

W dniu 02 sierpnia 2021r. do tut. Organu wpłynął raport o oddziaływaniu na środowisko planowanego przedsięwzięcia polegającego na pn. „Farma fotowoltaiczna Pieniężno, na działkach nr 11, 31/6, 33/11, 65/1, 62/2 obręb Piotrowiec i 6/4 obręb Sawity, gmina Pieniężno”.

W dniu 17.08.2021r. postanowieniem Burmistrz z urzędu podjął postępowanie w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Burmistrz Pieniężna, pismem: GK.6220.1.5.2021 z dnia 17 sierpnia 2021r., wystąpił o uzgodnienie warunków realizacji przedsięwzięcia: „Farma fotowoltaiczna Pieniężno, na działkach nr 11, 31/6, 33/11, 65/1, 62/2 obręb Piotrowiec i 6/4 obręb Sawity, gmina Pieniężno”.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie w dniu 03 września 2021r. wydał postanowienie (znak: WSTE.4221.17.2021.JM) uzgadniając realizację przedsięwzięcia określając warunki zawarte w sentencji ww. postanowienia.

Inwestycja zaliczana jest do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których obowiązek sporządzenia raportu może być wymagany § 3 ust. 1 pkt 54a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839): *zabudowa przemysłowa, w tym zabudowa systemami fotowoltaicznymi lub magazynowa wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż: 0,5 ha na obszarach objętych formami przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt. 1-5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 tej ustawy.*

Przedsięwzięcie polegało będzie na budowie elektrowni fotowoltaicznej o mocy do 48 MW, której celem będzie produkcja energii elektrycznej i wprowadzanie jej do sieci elektromagnetycznej. Całkowita powierzchnia zajęta przez instalację zajmie ok. 24 ha. Inwestor dopuszcza realizację inwestycji w etapach, które będą tak zaprojektowane, aby mogły stanowić samodzielne elektrownie (każdy posiadać będzie kompletną infrastrukturę techniczną).

W granicach działek inwestycyjnych nr 62/2 oraz 33/11 w obrębie Piotrowiec występują zabudowania mieszkalne oraz gospodarcze, lecz najbliższe elementy instalacji (stoły z panelami PV) będą się znajdowały w odległości nie mniejszej niż 50m od zabudowań mieszkalnych. Odległość stacji nn/Sn od zabudowy mieszkaniowej będzie nie mniejsza niż 100m.

Zgodnie z informacjami przekazanymi w raporcie(...) na pełen zakres inwestycyjny planowanego przedsięwzięcia składać się będą następujące elementy:

- wolnostojące stalowe lub aluminiowe konstrukcje wsporcze z panelami fotowoltaicznymi o łącznej mocy nie przekraczającej 48 MW
- ogniwa fotowoltaiczne na wolnostojących konstrukcjach wsporczych o mocy jednostkowej do 1600Wp (jednostronne lub dwustronne typu bifacial),
- podziemne linie elektroenergetyczne niskiego, średniego i wysokiego napięcia, linie światłowodowe, drogi dojazdowe wraz z miejscami postojowymi, place stałe i tymczasowe,
- przekształtniki DC/AC (inwertery) podczepiane do konstrukcji wsporczych lub zlokalizowane w kontenerowej stacji (do 15 na 1MW),
- wolnostojące kontenerowe stacje transformatorowe nn/Sn (do 24 szt.),
- stacja transformatorowa SN/WN,
- stacje RSN – rozdzielnie średniego napięcia (do 3 sztuk),
- instalacja solarna prądu stałego
- trójfazowa instalacja elektryczna prądu przemiennego,
- układ pomiarowo-rozliczeniowy w miejscu dostarczania/odbioru energii elektrycznej,
- układy pomiarowo-kontrolne na zaciskach systemu,
- ochrona odgromowa i przeciwprzepięciowa,
- kontenerowe magazyny energii.

Obszar przeznaczony pod inwestycję użytkowany jest rolniczo, podobnie jak działki sąsiednie. Prowadzona jest tutaj uprawa roślin jednorocznych – głównie zbóż. Podczas realizacji inwestycji nie dojdzie do wycinki drzew i krzewów. Na terenie objętym wnioskiem nie stwierdzono chronionych gatunków roślin.

W bezpośrednim sąsiedztwie jak i w promieniu do 1.000m od granic przedmiotowego przedsięwzięcia, planowane są inwestycje o podobnym charakterze. Ponieważ jednak instalacje fotowoltaiczne charakteryzują się niskim poziomem hałasu i zanieczyszczeń powietrza, nie dojdzie do kumulacji oddziaływań.

W fazie realizacji inwestycji będą występowały zjawiska towarzyszące drobnym robotom ziemnym oraz montażowym. Materiały budowlane będą dostarczane przez firmy zewnętrzne i magazynowane na wyznaczonym miejscu. W przypadku niesprzyjających warunków atmosferycznych materiały budowlane będą przechowywane w kontenerach magazynowych. Sprzęt budowlany będzie pracował w porze dziennej. Zaplecze budowy będzie zlokalizowane w oddaleniu od zabudowy podlegającej ochronie akustycznej. Realizacja inwestycji, będzie wiązała się z niezorganizowaną emisją spalin z silników pojazdów i maszyn roboczych, emisja zanieczyszczeń będzie miała charakter czasowy i lokalny.

Wytwarzane w trakcie budowy odpady komunalne i budowlane będą składowane w kontenerach, w miejscach do tego przeznaczonych. Miejsce magazynowania odpadów budowlanych będzie wynikać z organizacji placu budowy wykonawcy. Odpady niebezpieczne będą magazynowane w zamkniętych, szczelnych kontenerach zabezpieczonych przed działaniem opadów atmosferycznych i osób postronnych i przekazywane zewnętrznej jednostce posiadającej stosowne wymagane prawem zezwolenia na przetwarzanie (odzysk) odpadów danego rodzaju. Również odpady pozostałe będą przekazywane zewnętrznej jednostce posiadającej stosowne wymagane prawem zezwolenia na przetwarzanie (odzysk) odpadów danego rodzaju.

Realizacja przedsięwzięcia nie będzie wiązała się z niwelacją gruntu ani przenoszeniem mas ziemnych. W trakcie budowy farmy fotowoltaicznej planuje się usadzić na placu budowy kontenery

sanitarne, z których będą korzystać pracownicy wykonujący prace montażowe. Zapobieganie zanieczyszczeniu powierzchni ziemi związane będzie głównie z taką organizacją placu budowy, aby na jego terenie i w okolicy nie pozostały resztki materiałów budowlanych, które mogą powodować zanieczyszczenie gruntu.

W trakcie budowy podjęte będą działania zmierzające do zapewnienia należytego stanu technicznego wykorzystywanych maszyn i urządzeń w celu zminimalizowania możliwości wycieku z nich substancji niebezpiecznych (oleje, benzyna).

W fazie eksploatacji farmy fotowoltaicznej nie przewiduje się powstawania odpadów. Niewielkie ilości odpadów powstawać będą podczas prowadzenia prac konserwacyjnych, odpady te będą usuwane z terenu instalacji przez podmioty świadczące usługi konserwacyjne. Zużyte lub uszkodzone panele fotowoltaiczne zostaną poddane recyklingowi, przekazywane będą specjalistycznym firmom, posiadającym stosowne pozwolenia w zakresie odbierania o odzysku odpadów.

Elektrownia fotowoltaiczna w fazie eksploatacji nie będzie powodować zanieczyszczenia wód powierzchniowych, podziemnych oraz gleby, nie będzie stwarzać zagrożenia dla środowiska gruntowo-wodnego. Na etapie eksploatacji instalacja paneli fotowoltaicznych będzie bezobsługowa, nie przewiduje się budowy obiektów dla personelu. Panele fotowoltaiczne nie wymagają mycia. Wody deszczowe w sposób wystarczający obmywają powierzchnię instalacji. Jeśli jednak okaże się, iż zaistnieje konieczność czyszczenia paneli fotowoltaicznych, stosowana będzie czysta woda lub destylowana (bez dodatku detergentów oraz substancji myjących).

Teren instalacji zostanie ogrodzony w sposób umożliwiający swobodną migrację płazów, gadów i innych drobnych zwierząt (pomiędzy ogrodzeniem, a gruntem pozostawiony zostanie minimum 15 cm prześwit, zakończenie ogrodzenia będzie wykonane w taki sposób, aby nie kaleczyć zwierząt. Przynajmniej w 10 miejscach (na każdy 1km długości płotu) prześwit należy zwiększyć do co najmniej do 20 cm, co umożliwi dostęp także nieco większych gatunków, jak jeż czy zając.

Podczas funkcjonowania instalacji fotowoltaicznej nie będą powstawać ścieki zarówno technologiczne jak i bytowe. Wody opadowe i roztopowe będą spływać powierzchniowo po panelach do gleby. W trakcie eksploatacji, elektrownia fotowoltaiczna nie będzie powodowała hałasu, wibracji, promieniowania elektromagnetycznego oraz innych emisji do środowiska (pyłów, gazów, zanieczyszczeń, zrzutów ścieków przemysłowych do wód powierzchniowych, zanieczyszczeń środowiska wodnego oraz powstawania odpadów poprodukcyjnych). Projektowane do zastosowania panele ogniwo fotowoltaicznych nie będą wyposażone w wentylatory służące do chłodzenia konstrukcji ogniwo. Chłodzenie paneli fotowoltaicznych odbywać się będzie w sposób naturalny, przez obieg powietrza atmosferycznego.

Podczas eksploatacji instalacji prowadzone będą regularne testy sprawdzające, przeglądy i ocena zużycia urządzeń, co pozwoli na ich prawidłową i bezawaryjną pracę. Z przedstawionych materiałów wynika, że przyjęte rozwiązania techniczne zapewnią minimalizację negatywnego wpływu na środowisko przedmiotowej inwestycji.

Teren inwestycji położony jest w jednolitej części wód podziemnych oznaczonych symbolem JCWPd 20 oraz w jednolitych częściach wód powierzchniowych JCWP: PLRW40001757231 o nazwie Banówka do granicy państwa. Planowane przedsięwzięcie zlokalizowane jest w obszarze specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Ostoja Warmińska PLB280015, wobec którego obowiązującym jest rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U.2011.25.133 ze zm.) oraz dla którego ustanowiony został plan zadań ochronnych, powołany zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 30 września 2014 roku w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Warmińska PLB280015 (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz.2014.3086 ze zm.).

Przedsięwzięcie nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na gatunki ptaków, dla ochrony których wyznaczony został obszar Natura 2000 oraz nie naruszy sieci Natura 2000 z następujących powodów:

- roboty będą prowadzone w obrębie terenu przekształconego rolniczo;
- w obrębie granic terenu objętego inwestycją brak jest gatunków i siedlisk dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000;
- budowa farmy fotowoltaicznej nie będzie skutkować zajęciem potencjalnych żerowisk ptaków i nie wpłynie na wybór innych szeroko dostępnych w tym obszarze żerowisk; etap budowy nie będzie powodował ich płoszenia i niepokojenia; etap eksploatacji nie spowoduje istotnej uciążliwości związanej z emisją hałasu;

- przedsięwzięcie nie będzie wywierało istotnego wpływu na liczebność i kondycję populacji gatunków chronionych, nie spowoduje istotnej zmiany ich nisz ekologicznych, ani nie spowoduje utraty dotychczasowych siedlisk; nie będzie istotną barierą dla zwierząt, ograniczającą ich naturalną migrację;
- Lokalny zasięg przedsięwzięcia; jego oddziaływanie ogranicza się do pasa drogowego drogi powiatowej. W tej sytuacji nie występuje zagrożenie kumulacji przedsięwzięcia i jego negatywnego wpływu na siedliska i gatunki ptaków będące przedmiotem ochrony obszarów Natura 2000;
- realizacja planowanego przedsięwzięcia nie została ujęta w indeksie istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk, będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000.

Z uwagi na rodzaj, skalę i zasięg oddziaływania, przedmiotowa inwestycja nie wpłynie negatywnie na cele ochrony obszarów chronionych oraz nie naruszy spójności krajowego systemu obszarów chronionych, w tym obszarów Natura 2000.

Realizacja planowanej inwestycji nie będzie w sposób negatywny oddziaływała na klimat. Planowana instalacja nie jest związana z emisją gazów cieplarnianych (poza krótkotrwałą fazą realizacji), nie będzie wymagała również wycinki drzew i krzewów, która mogłaby prowadzić pośrednio do zwiększenia emisji tych gazów. Ponadto przedsięwzięcie zaklasyfikowane jako odnawialne źródło energii, będzie związane z wytwarzaniem energii elektrycznej, przyczyniając się do zmniejszenia skali antropogenicznego efektu cieplarnianego. Zastosowana konstrukcja w opisywanej elektrowni fotowoltaicznej jest wytrzymała i odporna na warunki atmosferyczne.

Powierzchnia na której ma być posadowiona inwestycja jest obszarem suchym, niepodlegającym okresowemu zalewaniu, stąd jej atrakcyjność dla awifauny nie wyróżnia jej niczym spośród obszarów rolnych charakterystycznych dla większej części naszego kraju. Teren działki (pod panelami oraz pomiędzy) pokryty zostanie roślinnością trawiastą, w związku z tym dostępny będzie przez cały rok dla gatunków ptaków wykonujących loty patrolowe oraz przebywających na ziemi.

Rolnicze użytkowanie terenów (głównie miejsce przyszłej zabudowy farmy) wyeliminowano gatunki roślin charakterystyczne dla środowisk naturalnych. Zgodnie z zapisami zawartymi w raporcie, podczas przeprowadzonej wizji terenowej na obszarze działki inwestycyjnej, nie stwierdzono występowania chronionych gatunków roślin i grzybów.

Obszar inwestycji nie jest położony na terenie korytarza ekologicznego. Najbliższy z nich położony jest w odległości ponad 6 km. Planowane przedsięwzięcie, nie zagraża stabilności ekosystemów będących na terenie inwestycji oraz w jej sąsiedztwie.

Obszar, na którym planowana jest budowa składa się wyłącznie z terenów rolniczych (użytkowane grunty rolne). Są one wraz z seminarnymi i zurbanizowanymi grupą krajobrazów kulturowych, znacznie odbiegających od naturalnych pod względem stopnia złożoności, zarówno ich wewnętrznej struktury, jak i powiązań ekologicznych, a tym samym poziomu stabilności. Są to bowiem systemy przyrodnicze, ukształtowane i użytkowane przez człowieka.

W wyniku postawienia paneli fotowoltaicznych przekształceniu ulegnie sposób wykorzystania gruntu. Jednak dominacja użytków rolnych w kraju stwarza dużą dostępność tego typu siedlisk. Zatem utrata ich niewielkiej części nie powinna wywołać znaczących konsekwencji dla stabilności populacji ptaków krajobrazu rolniczego. Wręcz przeciwnie może doprowadzić do zwiększenia ilości owadów i ptactwa występujących na terenie inwestycji.

Przedsięwzięcie, planowane w krajobrazie rolniczym, przekształconym antropologicznie, na terenie gruntów rolnych niezabudowanych. Realizacja elektrowni fotowoltaicznej przyczyni się do powstania alternatywnych miejsc żerowania np. dla łuszczaków (fragmenty trawiaste pod i pomiędzy panelami) oraz gniazdowania (panele są zakładane na specjalnych stojakach, które mogą być wykorzystywane przez niektóre gatunki do umieszczania gniazd). Realizacja inwestycji wzbogaci obszar o siedliska ważne dla ptaków. Ze względu na to, że teren instalacji nie będzie opryskiwany środkami owadobójczymi i chwastobójczymi w miejscach tych wzrośnie liczba bezkręgowców oraz kręgowców stanowiących pokarm dla ptaków szeregu gatunków ptaków. Przewiduje się wystąpienie efektu dodatniego dla ptaków gniazdujących na ziemi (ogrodzenie terenu uniemożliwi przenikanie na jego teren ssaków drapieżnych penetrujących łęgi lisa czy dzika).

Planowana inwestycja nie będzie zlokalizowana na obszarach wybrzeży, obszarach górskich, obszarach kompleksów leśnych, obszarach ochrony ujęć wód i obszarach ochrony zbiorników wód śródlądowych, obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz na obszarach o krajobrazie mającym znaczenie historyczne, kulturowe lub archeologiczne.

Ze względu na rodzaj, skalę i oddalenie przedmiotowej inwestycji od granic państw sąsiednich oraz zamknięcie się oddziaływania w granicach terenu przedsięwzięcia, inwestycja nie będzie powodowała transgranicznego oddziaływania na środowisko. Teren, na którym planuje się lokalizację przedsięwzięcia nie jest objęty ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Z uwagi na fakt, że posiadane na etapie niniejszego uzgodnienia informacje na temat przedsięwzięcia pozwalają wystarczająco ocenić jego wpływ na środowisko, realizacja inwestycji nie spowoduje negatywnych skutków dla obszarów Natura 2000 i innych form ochrony przyrody oraz nie istnieje ryzyko kumulowania się oddziaływań, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie po przeanalizowaniu kryteriów określonych w art. 77 ust. 5 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko stwierdził, że realizacja przedmiotowego przedsięwzięcia nie wymaga ponownego przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Niemniej jednak, zgodnie z art. 88 ust.1 ww. ustawy, jeżeli organ administracji architektoniczno – budowlanej uzna, że we wniosku o wydanie pozwolenia na budowę zostały dokonane zmiany w stosunku do wymagań określonych w sentencji ww. decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, może stwierdzić o konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i nałożyć na inwestora obowiązek sporządzenia raportu, jednocześnie określając jego zakres.

Burmistrz Pieniężna rozstrzygając w przedmiocie wydania niniejszej decyzji wziął pod uwagę wyniki uzgodnień i opinii organów biorących udział w postępowaniu, tj.: Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie, Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Braniewie, Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. W toku postępowania Burmistrz Pieniężna uzyskał uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia ww. organów. Ww. organy w zakresie swoich kompetencji przedstawiły swoje stanowiska pozytywnie oceniając warunki realizacji przedsięwzięcia przy dochowaniu określonych warunków.

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że przy należyтым wypełnieniu warunków określonych w sentencji decyzji, jeśli spełnione będą warunki określone w niniejszej decyzji, realizacja przedsięwzięcia nie spowoduje naruszenia wymagań ochrony środowiska zawartych w przepisach (nie wpłynie negatywnie na cele ochrony obszaru chronionego oraz nie naruszy spójności krajowego systemu obszarów chronionych).

Biorąc powyższe pod uwagę postanowiono jak w sentencji.

Pouczenie

Od niniejszej decyzji przysługuje stronom odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Elblągu, ul. Związku Jaszczurczego 14 A, za pośrednictwem Burmistrza Pieniężna w terminie 14 dni od dnia doręczenia.

W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna, co oznacza, iż decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu i brak jest możliwości zaskarżenia decyzji do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Nie jest możliwe skuteczne cofnięcie oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania.

Jeżeli niniejsza decyzja została wydana z naruszeniem przepisów postępowania, a konieczny do wyjaśnienia zakres sprawy ma istotny wpływ na jej rozstrzygnięcie, na zgodny wniosek wszystkich stron zawarty w odwołaniu, organ odwoławczy przeprowadza postępowanie wyjaśniające w zakresie niezbędnym do rozstrzygnięcia sprawy. Organ odwoławczy przeprowadza postępowanie wyjaśniające także wówczas, gdy jedna ze stron zawarła w odwołaniu wniosek o przeprowadzenie przez organ odwoławczy postępowania wyjaśniającego w zakresie niezbędnym do rozstrzygnięcia sprawy, a pozostałe strony wyraziły na to zgodę w terminie czternastu dni od dnia doręczenia im zawiadomienia o wniesieniu odwołania, zawierającego wniosek o przeprowadzenie przez organ odwoławczy postępowania wyjaśniającego w zakresie niezbędnym do rozstrzygnięcia sprawy.

Załączniki:

1. charakterystyka przedsięwzięcia – zgodnie z art. 84 ust. 2 ustawy ooś

Otrzymują:

1. Wnioskodawca,
2. Strony postępowania zawiadamiane w trybie art. 49 KPA.
3. a/a.

Do wiadomości:

1. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska, Wydział Spraw Terenowych I, ul. Wojska Polskiego 1, 82-300 Elbląg,
2. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Braniewie, ul. Królewiecka 26, 14-500 Braniewo,
3. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Zarząd Zlewni w Elblągu, ul. Tysiąclecia 11, 82-300 Elbląg,
4. Starostwo Powiatowe w Braniewie, Pl. Piłsudskiego 2, 14-500 Braniewo.

Załącznik nr 1

do decyzji Burmistrza Pieniężna nr 7/2021 z dnia 25 października 2021 roku o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia pn: „Farma fotowoltaiczna Pieniężno, na działkach nr 11, 31/6, 33/11, 65/1, 62/2 obręb Piotrowiec i 6/4 obręb Sawity, gmina Pieniężno”.

Charakterystyka planowanego przedsięwzięcia zgodnie z art. 82 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021r., poz. 247 z późn. zm.)

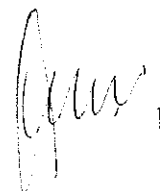
Inwestycja zaliczana jest do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których obowiązek sporządzenia raportu może być wymagany § 3 ust. 1 pkt 54a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839): *zabudowa przemysłowa, w tym zabudowa systemami fotowoltaicznymi lub magazynowa wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż: 0,5 ha na obszarach objętych formami przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt.1-5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust.1 pkt 1-3 tej ustawy.*

Przedsięwzięcie polegać będzie na budowie elektrowni fotowoltaicznej o mocy do 48 MW, której celem będzie produkcja energii elektrycznej i wprowadzanie jej do sieci elektromagnetycznej. Całkowita powierzchnia zajęta przez instalację zajmie ok. 24 ha. Inwestor dopuszcza realizację inwestycji w etapach, które będą tak zaprojektowane, aby mogły stanowić samodzielne elektrownie (każdy posiadać będzie kompletną infrastrukturę techniczną).

W granicach działek inwestycyjnych nr 62/2 oraz 33/11 w obrębie Piotrowiec występują zabudowania mieszkalne oraz gospodarcze, lecz najbliższe elementy instalacji (stoły z panelami PV) będą się znajdowały w odległości nie mniejszej niż 50m od zabudowań mieszkalnych. Odległość stacji nn/Sn od zabudowy mieszkaniowej będzie nie mniejsza niż 100m.

Zgodnie z informacjami przekazanymi w raporcie(...) na pełen zakres inwestycyjny planowanego przedsięwzięcia składać się będą następujące elementy:

- wolnostojące stalowe lub aluminiowe konstrukcje wsporcze z panelami fotowoltaicznymi o łącznej mocy nie przekraczającej 48 MW
- ogniwa fotowoltaiczne na wolnostojących konstrukcjach wsporczych o mocy jednostkowej do 1600Wp (jednostronne lub dwustronne typu bifacial),
- podziemne linie elektroenergetyczne niskiego, średniego i wysokiego napięcia, linie światłowodowe, drogi dojazdowe wraz z miejscami postojowymi, place stałe i tymczasowe,
- przekształtniki DC/AC (inwertery) podczepiane do konstrukcji wsporczych lub zlokalizowane w kontenerowej stacji(do 15 na 1MW),
- wolnostojące kontenerowe stacje transformatorowe nn/Sn (do 24 szt.),
- stacja transformatorowa SN/WN,
- stacje RSN – rozdzielnie średniego napięcia (do 3 sztuk),
- instalacja solarna prądu stałego
- trójfazowa instalacja elektryczna prądu przemiennego,
- układ pomiarowo-rozliczeniowy w miejscu dostarczania/odbioru energii elektrycznej,
- układy pomiarowo-kontrolne na zaciskach systemu,
- ochrona odgromowa i przeciwprzebieciowa,
- kontenerowe magazyny energii.

Obszar przeznaczony pod inwestycję użytkowany jest rolniczo, podobnie jak działki sąsiednie. Prowadzona jest tutaj uprawa roślin jednorocznych – głównie zbóż. Podczas realizacji inwestycji nie dojdzie do wycinki drzew i krzewów. Na terenie objętym wnioskiem nie stwierdzono chronionych gatunków roślin.

W bezpośrednim sąsiedztwie jak i w promieniu do 1.000m od granic przedmiotowego przedsięwzięcia, planowane są inwestycje o podobnym charakterze. Ponieważ jednak instalacje fotowoltaiczne charakteryzują się niskim poziomem hałasu i zanieczyszczeń powietrza, nie dojdzie do kumulacji oddziaływań.

W fazie realizacji inwestycji będą występowały zjawiska towarzyszące drobnym robotom ziemnym oraz montażowym. Materiały budowlane będą dostarczane przez firmy zewnętrzne i magazynowane na wyznaczonym miejscu. W przypadku niesprzyjających warunków atmosferycznych materiały budowlane będą przechowywane w kontenerach magazynowych. Sprzęt budowlany będzie pracował w porze dziennej. Zaplecze budowy będzie zlokalizowane w oddaleniu od zabudowy podlegającej ochronie akustycznej. Realizacja inwestycji, będzie wiązała się z niezorganizowaną emisją spalin z silników pojazdów i maszyn roboczych, emisja zanieczyszczeń będzie miała charakter czasowy i lokalny.

Wytwarzane w trakcie budowy odpady komunalne i budowlane będą składowane w kontenerach, w miejscach do tego przeznaczonych. Miejsce magazynowania odpadów budowlanych będzie wynikać z organizacji placu budowy wykonawcy. Odpady niebezpieczne będą magazynowane w zamkniętych, szczelnych kontenerach zabezpieczonych przed działaniem opadów atmosferycznych i osób postronnych i przekazywane zewnętrznej jednostce posiadającej stosowne wymagane prawem zezwolenia na przetwarzanie (odzysk) odpadów danego rodzaju. Również odpady pozostałe będą przekazywane zewnętrznej jednostce posiadającej stosowne wymagane prawem zezwolenia na przetwarzanie (odzysk) odpadów danego rodzaju.

Realizacja przedsięwzięcia nie będzie wiązała się z niwelacją gruntu ani przenoszeniem mas ziemnych. W trakcie budowy farmy fotowoltaicznej planuje się usadzić na placu budowy kontenery sanitarne, z których będą korzystać pracownicy wykonujący prace montażowe. Zapobieganie zanieczyszczeniu powierzchni ziemi związane będzie głównie z taką organizacją placu budowy, aby na jego terenie i w okolicy nie pozostały resztki materiałów budowlanych, które mogą powodować zanieczyszczenie gruntu.

W trakcie budowy podjęte będą działania zmierzające do zapewnienia należytego stanu technicznego wykorzystywanych maszyn i urządzeń w celu zminimalizowania możliwości wycieku z nich substancji niebezpiecznych (oleje, benzyna).

W fazie eksploatacji farmy fotowoltaicznej nie przewiduje się powstawania odpadów. Niewielkie ilości odpadów powstawać będą podczas prowadzenia prac konserwacyjnych, odpady te będą usuwane z terenu instalacji przez podmioty świadczące usługi konserwacyjne. Zużyte lub uszkodzone panele fotowoltaiczne zostaną poddane recyklingowi, przekazywane będą specjalistycznym firmom, posiadającym stosowne pozwolenia w zakresie odbierania o odzysku odpadów.

Elektrownia fotowoltaiczna w fazie eksploatacji nie będzie powodować zanieczyszczenia wód powierzchniowych, podziemnych oraz gleby, nie będzie stwarzać zagrożenia dla środowiska gruntowo-wodnego. Na etapie eksploatacji instalacja paneli fotowoltaicznych będzie bezobsługowa, nie przewiduje się budowy obiektów dla personelu. Panele fotowoltaiczne nie wymagają mycia. Wody deszczowe w sposób wystarczający obmywają powierzchnię instalacji. Jeśli jednak okaże się, iż zaistnieje konieczność czyszczenia paneli fotowoltaicznych, stosowana będzie czysta woda lub destylowana (bez dodatku detergentów oraz substancji myjących).

Teren instalacji zostanie ogrodzony w sposób umożliwiający swobodną migrację płazów, gadów i innych drobnych zwierząt (pomiędzy ogrodzeniem, a gruntem pozostawiony zostanie minimum 15 cm prześwit, zakończenie ogrodzenia będzie wykonane w taki sposób, aby nie kaleczyć zwierząt. Przynajmniej w 10 miejscach (na każdy 1km długości płotu) prześwit należy zwiększyć do co najmniej do 20 cm, co umożliwi dostęp także nieco większych gatunków, jak jeż czy zając.

Podczas funkcjonowania instalacji fotowoltaicznej nie będą powstawać ścieki zarówno technologiczne jak i bytowe. Wody opadowe i roztopowe będą spływać powierzchniowo po panelach do gleby. W trakcie eksploatacji, elektrownia fotowoltaiczna nie będzie powodowała hałasu, wibracji, promieniowania elektromagnetycznego oraz innych emisji do środowiska

(pyłów, gazów, zanieczyszczeń, zrzutów ścieków przemysłowych do wód powierzchniowych, zanieczyszczeń środowiska wodnego oraz powstawania odpadów poprodukcyjnych). Projektowane do zastosowania panele ogniwo fotowoltaicznych nie będą wyposażone w wentylatory służące do chłodzenia konstrukcji ogniwo. Chłodzenie paneli fotowoltaicznych odbywać się będzie w sposób naturalny, przez obieg powietrza atmosferycznego. Podczas eksploatacji instalacji prowadzone będą regularne testy sprawdzające, przeglądy i ocena zużycia urządzeń, co pozwoli na ich prawidłową i bezawaryjną pracę. Z przedstawionych materiałów wynika, że przyjęte rozwiązania techniczne zapewnią minimalizację negatywnego wpływu na środowisko przedmiotowej inwestycji.

Teren inwestycji położony jest w jednolitej części wód podziemnych oznaczonych symbolem JCWPd 20 oraz w jednolitych częściach wód powierzchniowych JCWP: PLRW40001757231 o nazwie Banówka do granicy państwa. Planowane przedsięwzięcie zlokalizowane jest w obszarze specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Ostoja Warmińska PLB280015, wobec którego obowiązującym jest rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U.2011.25.133 ze zm.) oraz dla którego ustanowiony został plan zadań ochronnych, powołany zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 30 września 2014 roku w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Warmińska PLB280015 (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz.2014.3086 ze zm.).

Przedsięwzięcie nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na gatunki ptaków, dla ochrony których wyznaczony został obszar Natura 2000 oraz nie naruszy sieci Natura 2000 z następujących powodów:

- roboty będą prowadzone w obrębie terenu przekształconego rolniczo;
- w obrębie granic terenu objętego inwestycją brak jest gatunków i siedlisk dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000;
- budowa farmy fotowoltaicznej nie będzie skutkować zajęciem potencjalnych żerowisk ptaków i nie wpłynie na wybór innych szeroko dostępnych w tym obszarze żerowisk; etap budowy nie będzie powodował ich płoszenia i niepokojenia; etap eksploatacji nie spowoduje istotnej uciążliwości związanej z emisją hałasu;
- przedsięwzięcie nie będzie wywierało istotnego wpływu na liczebność i kondycję populacji gatunków chronionych, nie spowoduje istotnej zmiany ich nisz ekologicznych, ani nie spowoduje utraty dotychczasowych siedlisk; nie będzie istotną barierą dla zwierząt, ograniczającą ich naturalną migrację;
- Lokalny zasięg przedsięwzięcia; jego oddziaływanie ogranicza się do pasa drogowego drogi powiatowej. W tej sytuacji nie występuje zagrożenie kumulacji przedsięwzięcia i jego negatywnego wpływu na siedliska i gatunki ptaków będące przedmiotem ochrony obszarów Natura 2000;
- realizacja planowanego przedsięwzięcia nie została ujęta w indeksie istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk, będących przedmiotami ochrony obszarów Natura 2000.

Z uwagi na rodzaj, skalę i zasięg oddziaływania, przedmiotowa inwestycja nie wpłynie negatywnie na cele ochrony obszarów chronionych oraz nie naruszy spójności krajowego systemu obszarów chronionych, w tym obszarów Natura 2000.

Realizacja planowanej inwestycji nie będzie w sposób negatywnie oddziaływała na klimat. Planowana instalacja nie jest związana z emisją gazów cieplarnianych (poza krótkotrwałą fazą realizacji), nie będzie wymagała również wycinki drzew i krzewów, która mogłaby prowadzić pośrednio do zwiększenia emisji tych gazów. Ponadto przedsięwzięcie zaklasyfikowane jako odnawialne źródło energii, będzie związane z wytwarzaniem energii elektrycznej, przyczyniając się do zmniejszenia skali antropogenicznego efektu cieplarnianego. Zastosowana konstrukcja w opisywanej elektrowni fotowoltaicznej jest wytrzymała i odporna na warunki atmosferyczne.

Powierzchnia na której ma być posadowiona inwestycja jest obszarem suchym, niepodlegającym okresowemu zalewaniu, stąd jej atrakcyjność dla awifauny nie wyróżnia jej niczym spośród obszarów rolnych charakterystycznych dla większej części naszego kraju. Teren działki (pod

